

Partidebatten måste stärkas

Analys 150424 |

Policyprofessionella.

Det är ett nytt ord i den offentliga debatten.

Ordet lanseras av forskarna Christina Garsten, Bo Rothstein och Stefan Svallfors i en forskningsstudie, "Makt utan mandat: De policyprofessionella i svensk politik", alltså yrkesgrupper, som har politik som yrke utan att vara politiskt förtroendevalda.

Och den demokratiskt viktiga frågan forskarna lyfter, det är om faktiskt makt över politikens inriktning flyttats från de förtroendevalda, som svarar inför väljarna, till personer som driver politik utan något sådant mandat.

Debatten är inte ny. Kantringen i den svenska debatten, från 70-talets vänster till 90-talets marknadsliberalism, svarade i och för sig mot en förskjutning i internationell politik, men orkestrerades skickligt av SAF och Timbro.

Internt inom socialdemokratin hade vi "magisterdebatten" på 1970-talet och kritiken mot "kanslihushögern" på 1980-talet. Båda handlade om att politiska tjänstemän ansågs ha för stort inflytande i förhållande till riksdagsgruppen och partimedlemmarna.

Frågan torde vara evig. Intressegrupper av olika slag kommer alltid att försöka påverka politiken även på andra vägar än via de politiska partierna. Och den sortens engagemang hör också till demokratin.

De förtroendevalda kommer också alltid att behöva hjälp av personer med specialkunskaper. Dit hör i dagens mediala värld inte minst kommunikatörer av skilda slag,

Men om frågan inte är ny, har den förändrat karaktär – kan jag själv konstatera, som väl sedan decennier får räknas till gruppen policyprofessionella.

- Partidebatten, som med sina andra utgångspunkter är på en gång en motvikt och ett komplement till de "professionella" bedömningarna, har försvagats.
- Gruppen professionella har vuxit och förändrats. Inslaget av kommunikatörer, PR-folk och lobbyister har ökat. Det speglar på sitt sätt också partilivets försvanina: de ega kanalerna ut till väljarna har blivit smalare. och media av

...erregning, de legitima kraven på en regering som inte emulerar, som inte är en skilda slag har blivit viktigare, både för att ge och få information.

Här finns en grupp till som behöver diskuteras ur aspekten "makt utan mandat": De professionella politiska kommentatorerna i media – och inte minst samspelet mellan dem och övriga policyprofessionella.

Mycket av socialdemokratisk politik formades i ett fruktbart samspel mellan sociala krav artikulera via partiet och facket, och den sakliga kompetensen hos sakkunniga, som kunde bygga tekniskt fungerande lösningar. Som arbetsmarknadspolitiken och familjepolitiken.

I dag ligger tonvikten i politiken mycket mer på att "sätta bilder" än på att hitta systemlösningar, och det är vad de policyprofessionella mycket mer sysslar med i dag.

Att politik kräver slagkraftig kommunikation är obestridligt. Problemet uppstår om och när en skickligt satt bild inte följs upp av lösningar, som gör verklighet av bilden.

Ingen kan förneka skickligheten i "de nya moderaternas" kampanj från 2006. De flesta – antagligen också en del av kampanjmakarna – ser också att lösningarna inte höll. Formen var lysande; innehållet dög inte

Att policyskapandet mer kommit att handla om bilder än lösningar är alltså ett problem.

Ett annat problem är att de policyprofessionella och de media som ska påverkas, i så stor utsträckning har likartad bakgrund, rör sig i samma miljöer, delar samma sociala koder och tänker likadant. Och missar samma saker.

För mig är det något paradoxalt i detta att med allt flera proffsiga kommunikatörer så har alla partier enorma svårigheter att klara kommunikationer med de väljargrupper, som i dag är en central huvudvärk för det demokratiska systemet – de som väljer Sverigedemokraterna.

Därför att de väljarna i stor utsträckning lever i andra sammanhang och oroas av andra frågor än dem som dominerat den politiska kommunikationen sedan 2006?

Experter, kommunikatörer och politiska sekreterare behövs. Men jag tror att det vore en klar fördel om rekryteringen breddades.

Och jag tror, framför allt att partidebatten måste stärkas så att det gamla samspelet mellan medlems- och väljarkrav å ena sidan och expertisens kunskaper å den andra kan återupprättas.

Att årets partikongress har en förstärkning av folkrörelsearbetet som en av sina två huvudfrågor är därför mycket uppmuntrande!

Anne-Marie Lindgren

BAKGRUND

De "policyprofessionella" är personer som i olika former är anställda för att bedriva politik. De återfinns till exempel i regeringskansliet, i partiorganisationsen, i intresseorganisationer och i tankesmedjor.

2012 startades forskningsprojektet "De policyprofessionella i välfärdsstaten". Nyligen utkom boken "Makt utan mandat".